

HÖRNSTENEN

TEOLOGISKA INSTITUTET I FINLAND

HÖRNSTENEN ÄR KRISTUS JESUS SJÄLV (EF 2:20)

4/2023

BEHÖVS TEOLOGER ÄNNU?

Höststormarna har börjat i förtid framför allt i de kyrkliga diskussionerna. Det är svårt att helt förstå, varför vigningen av fem präster i Ingermanlands kyrka slog sitt svall upp till riksmidierna, eftersom inget nytt eller märkvärdigt har skett.

På missionsfälten har väckelserörelsernas anställda också tidigare vigts till präster. Orsaken är mycket klar. Pastorer behövs både på missionsfälten och i Finland, men Finlands ev.luth. kyrka har inte på 37 år fått någon lösning på hur herdar för församlingsmedlemmar och organisationer kan vigas bland sådana som har en traditionell ämbetssyn.

Kanske det i bakgrunden finns en besvikelse över att inte det naiva önskemålet om att den andlighet, som står för den traditionella ämbetssynen, ska försvinna med tiden, verkar vara ett dugg närmare att förverkligas än för 37 år sedan. Tvärtom, organisationernas mässor växer och samlar unga och barnfamiljer. Dessutom har under coronatiden mässorna streamats och det digitala deltagandet har vuxit till nya nivåer. Fåren har funnit betesmarker där den Gode Herdens röst kan höras.

När den kyrkliga situationen stramas åt kan man fråga sig om det alls finns ett behov av nya teologer, när det redan är svårt att kunna avlöna de gamla. Här gäller det att inte bli stirrande på vågskvalpet utan att lyfta blicken och se på Jesus. Om Jesus är med oss i samma båt så lider vi ingen nöd, om inte, så har vi inget skäl att fortsätta. Hans uppdrag att gå och göra alla folk till hans lärjungar är ännu ofullbordat. Generationerna växlar

och också de kommande generationerna behöver evangelium och dess förkunnare, både i hemlandet och på missionsfälten.

“När han såg folkskarorna, förbarmade han sig över dem, eftersom de var rivna och slagna, som får utan herde. Och han sade till sina lärjungar: "Skörden är stor, men arbetarna är få. Be därför skördens Herre att han sänder ut arbetare till sin skörd.” (Matt 9:36-38, SFB 98)

Hösten har också hämtat till Teologiska institutet en ny årskurs studerande. Det ser riktigt lovande ut. Kom ihåg dessa nya studerande i förbön.

SOILI HAVERINEN

15.10.2023

(ÖVERS. CHRISTIAN PERRET)

ATT GE BÖRJAR MED TACKSAMHET

Hur undervisar och talar vi om pengar på ett teologiskt balanserat sätt, så att människor i våra kretsar förstår behovet, men vi inte tvingar någon under lagen? Den 21-22 september samlades en grupp medarbetare från STI:s medlemsorganisationer på Finnish Bible College i Kauniainen för att reflektera över denna fråga.

Varje år anordnar STI ett tvådagars utbildningstillfälle för anställda i sina medlemsorganisationer om en aktuell fråga.

Bibelläraren och pastorn Jukka Norvanto sade i sin presentation att det är bibliskt att tala om pengar, eftersom Bibeln talar mer om pengar än om t.ex. kärlek.

Anna-Liisa Markkula, ekonomichef för Lutherska Evangeliska Föreningen i Finland, påminde åhörarna om att kristet givande börjar med tacksamhet. Allt gott kommer från Gud, och han uppmanar de kristna att vara förmedlare av hans välsignelse.

Matti Rusama, rektor och pastor vid Karkku Evangelical College, jämförde evangeliets förkunnelse med en produkt som beställts online från Ali Baba: Produkten är gratis, men det är dyrt att leverera den. Men produkten är gratis, men den är gratis. Produkten är gratis, men priset är gratis. Det är därför det behövs en balanserad utbildning i ämnet. Vi är ägare till Guds egendom, och Gud är ägaren.

På bara några dagar fick vi ett mycket omfattande och användbart paket som innehöll både bibelundervisning och mycket praktiska tips om hur man organiserar en effektiv insamling. Diskussionen var livlig och vältajmad. Jag ser fram emot att se hur effekterna av utbildningen återspeglas i våra medlemsorganisationers ekonomi.

TEXT: SOILI HAVERINEN

(TEXTER ÖVERSATT MED WWW.DEEPL.COM/TRANSLATOR, GRATIS VERSION

KORREKTURLÄSNING: TUOMAS ANTTILA)

HÖSTINSAMLING PÅ 20 EURO TILL ÖKADE HYRESKOSTNADER

Var med och dela STI:s ökade hyresbörda genom att donera 20 euro eller valfritt annat belopp till höstinsamlingen. Använd insamlingsnummer 42754. Kontouppgifter för donationen:

Danske Bank: FI74 8000 1100 5642 45, BIC: DABAFIHH

Nordea: FI66 1555 3000 1169 14, BIC: NDEAFIHH

MobilePay-nummer 51533

Herren välsigne era gåvor!

PÅ JAKT EFTER KONTEXTEN

KONTEXTEN ÄR VIKTIG

I augusti deltog jag i Bibel- och missionsteologidagarna som ordnades av Karkku evangeliska folkhögskola. Ämnet var Den judiske Messias och messianska judar. Jag följde med stort intresse docent Tom Holméns presentation om den judiske Jesus. I sin föreläsning konstaterade Holmén: "Bakgrundens eller sammanhangets betydelse är avgörande när forskningen formar en bild av Jesus. - - Kontexten för att studera Jesus är den palestinska judendomen under den sena andra tempelperioden."

Föreläsningen påminde mig om ett talesätt jag lärde mig på engelska som karaktäriserar bibelhermeneutik: "Text without a context is pretext for a proof-text". Ordlekens tanke är att när vi lösgör bibeltexten från sin kontext, det vill säga dess ursprungliga sammanhang, får samma text en ny innebörd som är mer vad vi vill eller hoppas texten säger. "Bibeln måste förklaras med Bibeln" är ett klassiskt uttryck för samma insikt. Ord måste placeras i sitt sammanhang så att deras betydelse kan skönjas. Annars är vi orättvisa mot texten genom att läsa in i den innebörd vi själva ger den.

Särskilt inom liknelseforskningen har kontextens betydelse blivit tydlig. Inom liknelseforskningen finns många motsägelsefulla och till och med vilda tolkningar. Det är typiskt för forskaren att inledningsvis "befria" liknelsen från sitt litterära sammanhang i evangelierna och hävda att kontexten skapades av

evangelisten och därför förvränger liknelsens ursprungliga budskap. Efter det konstaterar forskaren att liknelserna är mångmeningsfulla och gåtfulla berättelser och anser att forskningens oförmåga att nå konsensus om liknelsernas teologi är pinsam. Det kan till och med hända att forskaren inte nöjer sig med att bara konstatera att liknelsernas betydelsemångfald gör det svårt för oss att nå deras innebörd. Han förklarar också evangeliernas liknelser som en litteraturgenre som avsiktligt är pluralistisk. Liknelser är och bör vara öppna för olika tolkningar.

KONTROVERSER OM SAMMANHANG

På sätt och vis har den moderna Jesusforskningen varit ett sökande efter sammanhang. Med andra ord har man ansträngt sig för att hitta det rätta, bästa eller mest ungefärliga teologiska, narrativa eller ursprungliga historiska sammanhanget som kastar ljus över det evangelieavsnitt som är till hands. Kontextalternativens förklaringskraft och berättigande har debatterats ihärdigt. Jesu primära kontext

anses vara palestinajudendomen i slutet av andra tempelperioden men trots detta är uppfattningarna om Jesus mycket olika. Medan den ena tycker att tempelinstitutionen var värdefull för judarna, ser den andre framför allt den som elitens medel att förtrycka de fattiga.

De olika åsikterna förklaras bland annat av att litterära källor från Jesu tid värderas olika. Vilka källor bör vi föredra: papyrus om handel som hittats i Egypten eller teologiska dokument från Döda havet? Den ena forskaren prioriterar källornas ekonomisk-sociala dimension, den andra världsbilden och det teologiska innehållet.

Prioriteringen påverkas oundvikligen också av vår uppfattning om Jesus. Kontext och Jesusbild står i ett nära samspel. För att kunna formulera en lämplig kontext behöver vi först veta vad vi egentligen letar efter i de litterära källorna utanför evangelierna. Och för att veta vad vi ska leta efter i källorna måste vi först ha en viss förståelse för Jesus utifrån evangelierna. Så å ena sidan styr vår Jesusbild konstruktionen av den judiska kontexten och å andra sidan definierar det konstruerade sammanhanget forskarens bild av Jesus. Hela tiden finns i bakgrunden forskarens egen världsbild som påverkar forskarens uppfattning om vad är tillförlitlig information, hurdan veckligheten egentligen är och vad han eller hon skall tänka om källornas trosuppfattning och värderingar.

Kontextbetoningen kombineras ibland med en uteslutande tolkning enligt vilken enskilda delar (det vill säga evangeliefragment) av Jesusbilden endast skall studeras inom ett allmänt historiskt sammanhang. Jesus förflyttas utanför Nya testamentet och kontexten som gör honom begriplig

skapas med hjälp av utombibliska källor. Ett annat alternativ är att Jesu ord granskas även och till och med i första hand i den första kontext de har i evangelierna. En sådan lösning leder i sin tur till att man frågar om judiskheten i de tidigaste källorna – evangelierna – om Jesus och att man överväger deras värde när man konstruerar den historiska och narrativa kontexten. Frågan om Jesu historiska kontext beror mycket på hur vi utvärderar de primära källorna om honom.

TEXT OCH ÖVERSÄTTNING TILL SVENSKA: VESA OLLILAINEN
BILDER: PIXABAY.COM

TEOLOGIEDOKTOR, IDA HEIKKILÄ: ”JAG VILL SKAPA EN GOD TEOLOGI”

Ida Heikkilä som blev teologie doktor på våren var redan när hon studerade på sin grundexamen en bekant syn på STI. Genom sina fortsatta studier har hon blivit en av föreläsarna för systematisk teologi, men hurudan teolog vill hon vara och varför?

Vad vill du berätta om dig själv och din bakgrund?

Jag är född i Lovisa i en tvåspråkig familj. I min barndom gick vi med pappa i metodistkyrkan och med mamma på ordets och bönekvällar i Folkmissionen (Kansanlähetytys). I tidig ungdom fjärrade jag mig från hemmets tro men den förlorade dotterns villostigar tog slut i skriftskolan när Gud kallade mig tillbaka till sin gemenskap. Efter gymnasiet gick jag till teologielinjen på Finlands Evangelisk-lutherska Folkmissionens institut (Kansanlähetytysopisto). Därifrån for jag till Helsingfors för att studera teologi.

I Helsingfors gick jag med i Missionsstiftet (dåvarande församling i Luther-stiftelsen) och på den vägen är jag fortfarande. Efter långa teologiestudier blev jag teologiedoktor på våren 2023. Nu väntar jag på vilken dörr som öppnas härnäst. Jag bor nu i Träskända med min man och våra två döttrar.

Vad fick dig att bli intresserad av teologi?

När jag for till Folkmissionens institut (Kansanlähetytysopisto) funderade jag på en karriär som statsvetare. I karriärdrömmen

fanns ”anspråkslöst” riksdagsman, diplomatarbete eller andra krävande uppgifter. Studieplats på Åbo Akademi fanns redan. Under föreläsningarna på institutet blev jag ändå så pass intresserad av teologi att jag beslöt mig för att förbereda mig för inträdesprov till teologin. Dåvarande missionär, nuvarande biskop Risto Soramies föreläste om olika teologiska strömmar och konstaterade att det i världen lärs ut mycket ”skräp” i kristendomens namn. Samtidigt uppmuntrade han oss studerande att som motkraft skapa en god teologi enligt bibeln. Efter det förstärktes småningom tanken på att jag för min egen lilla del vill vara med och skapa en god teologi.

Mina studier har inte varit en led till något specifikt yrke, utan jag har njutit av själva forskningen i den kristna tron. Jag har redan fått använda av mina teologikunskaper på ett brett fält och ångrar inte alls mitt val av karriär fästän det har betytt en krokig karriärstig och osäkerhet om framtiden.

Vad har forskningsarbetet och din doktorsdisputation lärt dig?

Jag har lärt mig mycket om mitt forskningsområde, men ännu mera om mig själv. Arbetet med avhandlingen tog tio år i anspråk varav fem år på heltid. Det är fortfarande svårt att tro att projektet som kändes oändligt nu äntligen är till ända. Jag lärde mig av processens att mina krafter är begränsade och att man inte kan få allt på en gång.

Jag hade beslutat att jag koncentrerar mig på att ta hand om barnen medan de är små och tar paus i forskningsarbetet. Det var svårt för jag kände att jag lämnade i startblocken medan de andra redan sprang på banan. Jag bad ofta att Herren skulle låta mitt beslut bli till välsignelse också i mitt arbete. Jag känner att Han också har gjort det. Fram för allt har processen alltså lärt mig att lita på Guds tålmod och långsiktighet.

Vad var ämnet för din forskning och den centrala insikten?

Jag forskade i min avhandling om tyska evangeliskt-katolska dialoger på från 1980-talet till nutid. Dessa dialoger talar mycket om vittnesbörd och att vittna vilka är mycket allmänna i nutidsekumeniken. De definierar dock inte vad vittnesbörd är. Därför döljer sig ofta t.o.m. motsägelsefulla uppfattningar bakom gemensamma ordalydelser och samförståndet blir ytligt.

Dialogerna som jag forskat i representerar tanken att Guds uppenbarelse har skett en gång för alla i Guds Ords inkarnation. Efter Kristi himmelfärd kan man inte direkt nå eller känna Guds Ord som sådant. Ibland behövs ett tecken eller vittnesbörd. Således är hela den kristna kyrkans historia en serie av vittnesbörd om hur Gud verkat i historien. Bibeln är den högsta auktoriteten bland vittnesbörden eftersom den historiskt finns så nära händelserna kring Jesu Kristi liv och död, men till sin natur skiljer den sig inte från andra vittnesbörd. En sådan uppfattning är mycket problematisk speciellt sett ur den lutherska sola scriptura-principens synvinkel och bibelns inspirationslära.

Vilken betydelse har STI haft och har för dig som teolog?

Jag är tacksam för STI och dess anställda av många orsaker. Institutet var en fristad för mig under mina grundstudier, där man inte behövde känna sig som en teologisk freak. Vi teologer var viktiga för Henrik Perret, Timo Eskola och Kirsi Sell och de var viktiga för oss. STI visade åt mig på ett konkret sätt att det finns smarta människor som har fördjupat sig i teologin men ändå förblivit trogna till den klassiska kristendomen och till bibeln som Guds Ord. Jag tänker också att föreläsningarna på STI har utvecklat mig som tänkare.

Nuförtiden tror man inte att stora historier eller historiska bågar mera finns. Allt består endast av löst splitter. Därför tänker jag att det har varit mycket viktigt att få lyssna till undervisning där man tror att den kristna tron är en helhet där delarna har en fast förbindelse med varandra. Jag har också i STI fått lära mig ta ansvar i elevråd och som medlem i STI:s styrelse som studerande. Jag högaktar STI för dess stora insats som försvarare av den klassiska teologin i Finland. Vi fortsätter alla med skapandet av en god teologi.

INTERVJU OCH FOTO: SOILI HAVERINEN
(ÖVERS. PER-OLE HJULFORS)

OM EKONOMIN

Hösten har börjat mycket tufft för STI:s finanser, även om stödet har ökat sedan förra året. Orsaken till den svåra likviditetssituationen är våra hyror, som är kopplade till levnadskostnadsindex och har höjts i snabb takt trots att det finns gott om lediga kontorsutrymmen i Helsingfors. Månadshyrorna har stigit med 30 % sedan förra året och överstiger redan 13 000 euro.

Å andra sidan belastas höstbudgeten av det faktum att vårt stöd huvudsakligen kommer från medlemsavgifter som samlas in i början av året. Vi har varit tvungna att be medlemsorganisationerna om nästa års medlemsavgifter i förskott för att täcka hyres- och lönekostnader, som annars tvingar oss att uppskjuta den teologiska expertens löneutbetalning till Folkmissionen. På lång sikt skulle det vara bra om fler som stöder vårt arbete blev månadsgivare, så att stödet fördelades jämnare under året.

Den övergripande situationen bör lätta under den närmaste tiden, både genom flytten till nya, mer prisvärda lokaler och genom en betydande testamentsdonation till STI, som bör inkomma under de närmaste veckorna.

Hittills har Herren hjälpt oss. Varmt tack till er som stöder och ber för vårt arbete!

TEXT: SOILI HAVERINEN
(BÅDA TEXTER ÖVERSATT MED WWW.
DEEPL.COM/TRANSLATOR, GRATIS VERSION
KORREKTURLÄSNING: ULF EMELEUS
OCH JAKOB DAHLBACKA)

Vill du bli månadsgivare?

Kan du stödja STI:s arbete med t.ex. 5 €, 25 €, 50 € eller 100 € per månad?

Så här gör du en regelbunden donation via din internetbank:

1. Gör en återkommande betalning eller ett återkommande bidrag i din internetbank.
2. Ange det STI-kontonummer som betalningen ska göras till. Danske Bank IBAN: FI74 8000 1100 5642 45 eller Nordea IBAN: FI66 1555 3000 1169 14
3. Använd det personliga referensnummer som du har fått eller det nya allmänna STI-referensnumret 40109.
4. Bestäm själv belopp och förfallodag.
5. Ange hur ofta du vill betala.
6. Godkänn betalningen.

När du ger ett månatligt bidrag via din egen bank på Internet kan du enkelt själv ändra belopp och förfallodag.

Tack för ditt stöd!

STI FLYTTAR

STI:s nuvarande hyresavtal upphör 30.5.2024 och en i huset verksam investeringsbank kommer att ta över utrymmena. I och med detta är det läge att på nytt överväga hurudana utrymmen STI behöver, nu och i framtiden.

I nuvarande utrymmen finns sett till våra behov överlops kvadratmetrar som inte blir utnyttjade på bästa sätt. Till exempel skulle det behövas vara fler andakts- och kafferum medan det skulle räcka med ett mindre utrymme för läsplatserna.

Tillsammans med Santeri Marjokorpi började vi redan i slutet av våren kartlägga möjliga nya utrymmen. Efter en lång process är slutresultatet att vi nu överväger tre utrymmen som alla är belägna på andra sidan av Kajaniemigatan. Som det ser ut nu kan det vara möjligt att tidegarelägga flyttningen till årsskiftet vilket är den primära målsättningen just nu om sakerna framskrider på önskat sätt.

De nya utrymmena är jämfört med de nuvarande mer kompakta, mer effektiva per kvadratmeter, hemtrevligare, förmånligare och har ännu bättre läge. De är ändå fortsättningsvis hyrda utrymmen, eftersom alla kontorslokaler i närheten av universitetet ägs av stora placeringsbolag och inga utrymmen finns till försäljning. De förfrågningar som gjorts både till STI:s medlemsorganisationer och till studerande har visat att det fortfarande är nödvändigt att STI finns i närheten av universitetets teologiska fakultet.

STI har funnit i nuvarande utrymmen närmare 30 år så en flytt är ett stort och betydelsefullt beslut. Vi ber om förbön för hyresavtalsprocessen och för förberedandet av flytten.

TEXT: SOILI HAVERINEN

FOTO: KIRSI KURU

(DELTAGARE I HÖSTSÄSONGENS ÖPPNINGSFÖRELÄSNING)

(ÖVERS. TOMAS KLEMETS)

TYST INFORMATION

Kära nya student, du har sökt på nätet på ett mycket bra ställe om du läser den här tidningen. I praktiken betyder det att du antingen sitter i ett fikarum eller hemma, men du har åtminstone varit på STI. Eller så har du fått tidningen från någon annanstans och drömmer om att få komma till STI. När jag började mina egna studier 2021 hittade jag STI först i november. Även om mitt första år gick i inkörningens tecken minns jag att jag utbytte idéer med dem som hade studerat teologi under en längre tid, vilket var till hjälp när jag planerade mina studier. Nu, ett par år senare, är jag tacksam för möjligheten att dela med mig av egna beprövade tips i den här spalten.

Om du däremot förväntar dig att få en generös nedladdning av "gör exakt så här"-meningar kommer du att bli sorgligt besviken. Även om två hela år av mina teologiska studier redan har passerat, skulle det vara en risk att ge alltför detaljerade råd. Alla lär sig på sitt eget sätt, och specifika råd kan utesluta andra bra alternativ. Ett par punkter som jag har funnit vara generellt bra är dock värda att nämna.

När jag ser tillbaka på mina studier hittills är kanske det bästa sättet att få ut det mesta av universitetsutbildningen genom ren nyfikenhet. Eftersom jag är intresserad av många olika saker inom teologin har det varit en fördel med mina grundstudier att läsa kurser inom så många olika ämnesområden som möjligt.

Om du ännu inte vet vad du ska läsa bör du känna dig fri att prova kurser från ett brett spektrum av discipliner. Du behöver inte sträva efter toppbetyg i allt, eftersom du

ofta kan lära dig att finna dina egna intressen genom en mängd olika kurser. En kurs som visar sig vara en besvikelse kommer åtminstone att lära dig vad du inte gillar.

En annan viktig aspekt är de möjligheter som erbjuds genom att utnyttja den sociala miljön. Fördelen med universitetsvärlden är att studenter från hela Finland samlas på ett och samma ställe. Det innebär att det finns plats för alla typer av människor, och nätsurfande kan öppna upp för nya och intressanta vägar. Naturligtvis gör täta sociala nätverk det också möjligt att stanna upp.

Även om det är bäst att hålla fast vid sina egna värderingar, har dina studier också lärt dig hur man möter människor med andra åsikter. Och det är inte för sent, även om du läser den här tidningen i januari eller maj. Om du vill ta del av den tysta kunskapen i alla dess detaljer, bege dig till STI:s kafferum för att lära dig mer.

TEXT: SAMU-VILLE TOIVONEN,
TEOLOGIE STUDERANDE OCH
PRESIDENT FÖR STIO
(ÖVERS. STIG-ERIK ENKVIST)

Studenterna vid Finlands teologiska institut (STIO) är en sammanslutning av studenter från olika områden vid STI, som främjar teologisk och klassisk civilisation. STIO anordnar studiebesök, studiecirkel i klassiska språk, dagskaféer och andra trivselevenemang. Om du känner dig orolig för dina studier är du välkommen på kaffe kl. 14.00 Kajsanie-migatan 13 A, 4:e våningen.

Kamratstöd och en kopp varmt kaffe väntar!

Teologiska Institutets höstmöte hålls on

29.11 2023 kl 16

i Institutets utrymmen

Kajsaniemigatan 13 A 4. vån, Helsingfors

Vid mötet behandlas stadgeenliga ärenden. Beslutsrätt har representanter för medlemsorganisationerna. Bland annat behandlas verksamhetsplanen och budgeten för år 2024.

Adressen: Kajsaniemigatan 13 A 4. vån.
00100 Helsingfors

Telefon 09 668 9550

E-post: sti@sti.fi
förnamn.efternamn@sti.fi

Hemsida www.sti.fi

Bank

Danske Bank
FI74 8000 1100 5642 45, BIC: DABAFIHH

Nordea
FI66 1555 3000 1169 14, NDEAFIHH

MobilePay 51533

Annställda

generalsekreterare Soili Haverinen
sekreterare Kirsi Kuru
sakkunnig i teologi Vesa Ollilainen

Teologiskt forsknings- och skolningscentrum.

Församlingsbesök, lektioner, bibliotek och läsesalar.

Öppet under perioderna kl. 9–16.
Jour vid behov.

Styrelsens ordförande

verksamhetsledare Tom Säilä,
Luth. Evangeliföreningen i Finland

Medlemsorganisationer

Missionsföreningen Såningsmannen, Bedjarörelsen i Västra Finland, Finlands ev. luth. Student- och Skolungdomsmission, Finlands ev.luth. Folkmission, Luth. Evangeliföreningen i Finland, Finska Bibel-institutet, Sv.Luth. Evangeliföreningen i Finland, Laestadianernas Fridsföreningars Förbund och Missionsförbundet "Rauhan Sana"

Finansieras av frivilliga bidrag.

Medlemsavgift för understödande medlemmar:
50 €/år (studerande gratis, kollektiv 100 €).

Bokgåvor, understöd och testamenten mottas med tacksamhet.

Insamlingstillstånd i Finland RA/2020/1362 som började 1.1.2021 och är giltigt tills vidare.

Publicerar den teologiska tidskriften *Iustitia*. Informationsbladet *Hörnstenen* (*Kulmakivi*) sänds till understödande medlemmar.

ISSN 2243-075X (Print)

ISSN 2243-0768 (Online)

TEOLOGISKA
INSTITUTET I FINLAND
KAJSANIEMIGATAN 13 A
00100 HELSINGFORS

Posti Green

PÄRMBILD: HÖST I BORGÅ STAD
BAKBILD: HÖSTFÄRGER I LAHTIS
© PIXABAY.COM

"TIDIGARE VAR NI MÖRKER, MEN NU ÄR NI LJUS I HERREN. LEV DÅ SOM LJUSETS BARN
(EFESIERBREVET 5:8)